Arealbruk, arealressurser og planlegging

Statistikkgrunnlag for Regional plan for livskraftige lokalsamfunn og Regional plan for arealforvaltning.
Oppdatert 4. mai 2026.

- Arealbruk og arealressurser
- Dyrka og dyrkbar jord
- Strandsone
- Vassdrag
- Byggesøknader - strandsone og vassdrag
- Fritidsbyggområder
- Arealbruk reindrift
- Vern av areal
- Trygg tilgang til rekreasjonsarealer
- Kraftproduksjon og -forbruk
- Klimaendringer
- Aktsomhetsområder for naturfare - bygninger og veg
- Kommuneplan - vedtaksår
- Kommuneplanens arealdel
- Planer med innsigelser
- Dispensasjonssøknader
- Nordland i Europa og verden

Arealbruk i Nordland - Bebygd areal

Arealbruk i Nordland

Nordland har et areal på totalt 38.155 km^2. Av dette er omtrent 6 prosent ferskvannsareal.

Nordland fylke utgjør omtrent 12 prosent av Norges areal, og har ca. 25 prosent av Norges kystlinje. Totalt sjøareal for Nordland ut til 1 nautisk mil (NM) utenfor grunnlinja er ca. 42.378 km2.

1 prosent av arealet i Nordland er bebygd. Omtrent 40 prosent av det bebygde arealet benyttes til transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur. Boligbebyggelse utgjør 20 prosent av bebygd areal.

Nordland er et fylke rikt på naturressurser

99 prosent av arealet i Nordland er ubebygd.

43 prosent av det ubebygde arealet består av åpen fastmark, og 29 prosent av skog. 4 prosent er åpen myr og 2 prosent er jordbruksareal.

Arealressursene i Nordland er et viktig grunnlag for verdiskaping.

Arealbruksendringer har konsekvenser

Robuste økosystemer i best mulig tilstand bidrar til å dempe effektene av klimaendringene, blant annet ved flomdemping, vannrensing og vern mot erosjon, og de tåler klimaendringene bedre enn sårbare økosystemer. Arealendringer av natur som lagrer mye karbon bidrar også til økte klimagassutslipp, samtidig som muligheten for framtidig opptak av karbon blir redusert. Nedbygging er den arealbruksendringen som gir størst utslipp av klimagasser, særlig nedbygging av skog og myr.

Dessverre finnes det ikke gode nok historiske data til å tallfeste endringer i arealbruk, nedbygging av naturen og konsekvenser ved arealbruksendringer. Arealregnskap Nordland 2023 og 2025 er et første skritt på veien mot et bedre kunnskapsgrunnlag om endringer i bruk av fylkets arealer.

→ Arealregnskap Nordland (statistikk)

→ Arealregnskap Nordland (kartløsning)

Arealbruk, bebygd areal, etter arealklasse, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 09594

Arealklasse	Arealbruk, km²	Arealbruk, prosent
Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	160,2	42,1%
Boligbebyggelse	75,0	19,7%
Næring, offentlig og privat tjenesteyting	42,7	11,2%
Fritidsbebyggelse	31,3	8,2%
Bebygd område for landbruk og fiske	29,1	7,6%
Uklassifisert bebyggelse og anlegg	19,2	5,1%
Grønne områder, idretts- og sportsområder	14,4	3,8%
Undervisning og barnehage	2,9	0,8%
Beredskapstjenester og Forsvaret	2,7	0,7%
Kultur og religiøse aktiviteter	1,9	0,5%
Helse- og sosialinstitusjoner	1,5	0,4%
Totalt	**380,7**	**100,0%**

Arealbruk, ubebygd areal, etter arealklasse, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 09594

Arealklasse	Arealressurser, km²	Arealressurser, prosent
Åpen fastmark	16 371,0	43,3%
Skog	11 021,9	29,2%
Bart fjell, grus- og blokkmark	4 984,1	13,2%
Ferskvann	2 450,6	6,5%
Åpen myr	1 453,9	3,8%
Varig snø, is og bre	763,0	2,0%
Jordbruksareal	734,2	1,9%
Uklassifisert ubebygd område	0,2	0,0%
Totalt	**37 778,9**	**100,0%**

Landbruksarealene er under press

Landbruksarealene påvirkes av nedbygging og klimaendringer

Landbruksarealene er viktige for å sikre mat til verdens befolkning i framtiden.

Hvert år omdisponeres flere hundre dekar med landbruksarealer til andre formål. Dyrket mark og natur bygges ned rundt byer, gjennom tilrettelegging for hyttelandsbyer, veier, kraftledninger og vannkraft, arealkrevende industri og annen næringsvirksomhet.

De siste fem årene har 1747 dekar dyrka/dyrkbar jord blitt omdisponert til andre formål. Det aller meste av dette er omdisponert ti andre formål en landbruk.

Omdisponert dyrka og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, Nordland - Nordlánnda, sum for perioden 2021-2025

1 725,3

Dekar

Omdisponert dyrka og dyrkbar jord, etter formål, Nordland - Nordlánnda, sum for perioden 2021-2025

Kilde: SSB tabell 11776. Dekar.

Formål	Dekar	Andel
Næringsbebyggelse / virksomhet	475,1	27,2%
Boligbebyggelse, inkludert uteoppholdsareal	348,9	20,0%
Kombinasjoner av hovedformål	294,0	16,8%
Grønnstruktur	142,7	8,2%
Annen bebyggelse og anlegg	115,8	6,6%
Samferdselsanelgg og teknisk infrastruktur	106,6	6,1%
Offentlig eller privat tjenesteyting	71,9	4,1%
Fritidsbebyggelse	54,0	3,1%
Annet landbruksformål, feks. tilleggsnæringer	53,7	3,1%
Landbruks-, natur- og friluftsområder der landbruk er utelukket	46,9	2,7%
Skogplanting	21,7	1,2%
Golfbane	11,2	0,6%
Landbruks-, natur- og friluftsområder, spredt utbygging	3,7	0,2%
Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone	0,8	0,0%
Totalt	**1 747,0**	**100,0%**

Strandsonen i Nordland

Bygninger i strandsonen

Per 2025 er det omtrent 74.600 bygninger i strandsonen i Nordland, og antallet øker for hvert år. Boliger og garasje/uthus til bolig utgjør 66 % av bygningene i strandsonen.

De siste 10 årene har det blitt bygd over 4000 nye bygg i strandsonen. Bygningstypen som har økt mest i antall er garasje/uthus til bolig, bolig og fritidsbolig.

Strandsonearealet

Strandsonearealet i Nordland består av 12 prosent dyrket mark, 12 prosent bygningsnært areal og 2 prosent veiareal. Resten er klassifisert som potensielt tilgjengelig strandsonearealet. Litt over 30 prosent av dette arealet har noe eller liten helling.

Parallelt med økningen i antall bygninger i strandsonen finner man en reduksjon i potensielt tilgjengelig strandsonearealet og en tilsvarende økning i bygningsnært areal.

Bygninger i strandsonen, etter bygningstype, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 06505

Bygningstype	Antall bygninger	Andel
Garasje og uthus til bolig	32 154	44%
Bolig	16 451	22%
Fritidsbolig	12 919	18%
Fiskeri- og landbruksbygning	5 606	8%
Annen bygningstype	3 510	5%
Industri og lagerbygning unntatt fiskeri og landbruk	2 618	4%
Koie, seterhus og lignende	333	0%
Totalt	**73 591**	**100%**

Endring i antall bygninger i strandsonen, etter bygningstype, Nordland - Nordlánnda, 2016-2025

Kilde: SSB tabell 06505

Bygningstype	Antall endring	% endring
Garasje og uthus til bolig	2 180	7 %
Fritidsbolig	729	6 %
Bolig	725	5 %
Annen bygningstype	345	11 %
Industri og lagerbygning unntatt fiskeri og landbruk	223	9 %
Fiskeri- og landbruksbygning	142	3 %
Koie, seterhus og lignende	22	7 %
Totalt	**4 366**	**6 %**

Strandsonearealet etter arealstatus, Nordland - Nordlánnda, 2025, Alle hellingsgrader

Kilde: SSB tabell 08917

Arealstatus	Dekar	Andel
Potensielt tilgjengelig strandsonearealet	709 972	74%
Dyrket mark	115 168	12%
Bygningsnært areal < 50 m	113 558	12%
Veiareal	15 892	2%
Totalt	**954 590**	**100%**

Potensielt tilgjengelig strandsonearealet, etter hellingsgrad, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 08917

Helling	Dekar	Andel
Stor helling (10-25)	254 811	36%
Veldig stor helling (>25)	226 996	32%
Noe helling (3-10)	169 635	24%
Liten helling (<3)	58 530	8%
Totalt	**709 972**	**100%**

Endring i strandsonearealet, etter arealstatus, Nordland - Nordlánnda, 2016-2025

Kilde: SSB tabell 08917

Arealstatus	Dekar endring	% endring
Bygningsnært areal < 50 m	4 121	4 %
Dyrket mark	0	0 %
Veiareal	0	0 %
Potensielt tilgjengelig strandsonearealet	-4 121	-1 %
Totalt	**0**	**0 %**

Vassdragssonen i Nordland

Bygninger langs vassdrag

Per 2025 er det omtrent 28.800 bygninger langs vassdrag i Nordland, og antallet øker for hvert år. Fritidsboliger utgjør 55 % av bygningene i langs vassdrag.

De siste 10 årene har det blitt bygd omtrent 1400 nye bygg langs vassdrag. Bygningstypen som har økt mest i antall er garasje/uthus til bolig, fritidsbolig og bolig.

Vassdragssonen

Det meste av vassdragssonearealet i Nordland er ubebygd. Totalt 6 prosent av dette arealet består av dyrket mark, bygningsnært areal, veiareal og jernbaneareal.

De siste 10 årene har antall dekar med bygningsnært areal økt, mens potensielt tilgjengelig vassdragssoneareal har gått tilsvarende ned.

Nordland vannregion

De største menneskeskapte påvirkningene på vannet i regionen vår er vannkraft, jordbruk, avløp, urban utvikling, fremmede arter og sykdommer, fiskeri og akvakultur, industri og gruvedrift.

I tillegg kan klimaendringer føre til tilleggsbelastning fra kjente miljøbelastninger, for eksempel erosjon fra jordbruksarealer og naturlig erosjon i vassdrag.

På samme måte forventes det at den fremtidige samfunnsutviklingen i Nordland vil påvirke vannmiljøet.

Kilde: Vårt verdifulle vann. Regional vannforvaltningsplan. Nordland og Jan Mayen vannregion.

Bygninger langs vassdrag, etter bygningstype, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 10547

Bygningstype	Antall bygninger	Andel
Garasje og uthus til bolig	9 852	34%
Fritidsbolig	7 329	25%
Bolig	6 014	21%
Fiskeri- og landbruksbygning	3 388	12%
Annen bygningstype	1 091	4%
Industri og lagerbygning unntatt fiskeri og landbruk	873	3%
Koie, seterhus og lignende	204	1%
Totalt	**28 751**	**100%**

Endring i antall bygninger langs vassdrag, etter bygningstype, Nordland - Nordlánnda, 2016-2025

Kilde: SSB tabell 10547

Bygningstype	Antall endring	% endring
Garasje og uthus til bolig	740	8 %
Fritidsbolig	246	3 %
Bolig	151	3 %
Annen bygningstype	99	10 %
Industri og lagerbygning unntatt fiskeri og landbruk	70	9 %
Fiskeri- og landbruksbygning	66	2 %
Koie, seterhus og lignende	20	11 %
Totalt	**1 392**	**5 %**

Vassdragssoneareal etter arealstatus, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 10921

Arealstatus	Dekar	Andel
Potensielt tilgjengelig vassdragssoneareal	2 788 675	93,8%
Dyrket mark	92 764	3,1%
Bygningsnært areal < 50 m	76 324	2,6%
Veiareal	13 077	0,4%
Jernbaneareal	843	0,0%
Totalt	**2 971 683**	**100,0%**

Endring i vassdragssoneareal, etter arealstatus, Nordland - Nordlánnda, 2016-2025

Kilde: SSB tabell 10921

Arealstatus	Dekar endring	% endring
Alt vassdragssoneareal	0	0,0 %
Bygningsnært areal < 50 m	2 065	2,8 %
Dyrket mark	0	0,0 %
Jernbaneareal	0	0,0 %
Potensielt tilgjengelig vassdragssoneareal	-2 065	-0,1 %
Veiareal	0	0,0 %
Totalt	**0**	**0,0 %**

Byggesøknader i strandsonen og langs vassdrag

Byggesøknader i Nordland med dispensasjon fra plan

I perioden 2000-2024 var det totalt 79 søknader i LNF/LNFR-områder med byggeforbud langs ferskvann i kommuneplanen. 67 av disse (86 prosent) ble innvilget med dispensasjon fra plan, mens de øvrige ble avslått.

Antall søknader om nye bygninger i 100-metersbeltet langs saltvann var 652 i samme periode. Her ble 409 (65 prosent) innvilget med dispensasjon fra plan, 157 (25 prosent) ble innvilget i samsvar med plan, og øvrige 66 (10 prosent) ble avslått.

Foreløpige KOSTRA-tall for 2025 er ikke inkludert da det ser ut til å være feil i tallene som er innrapportert fra kommunene.

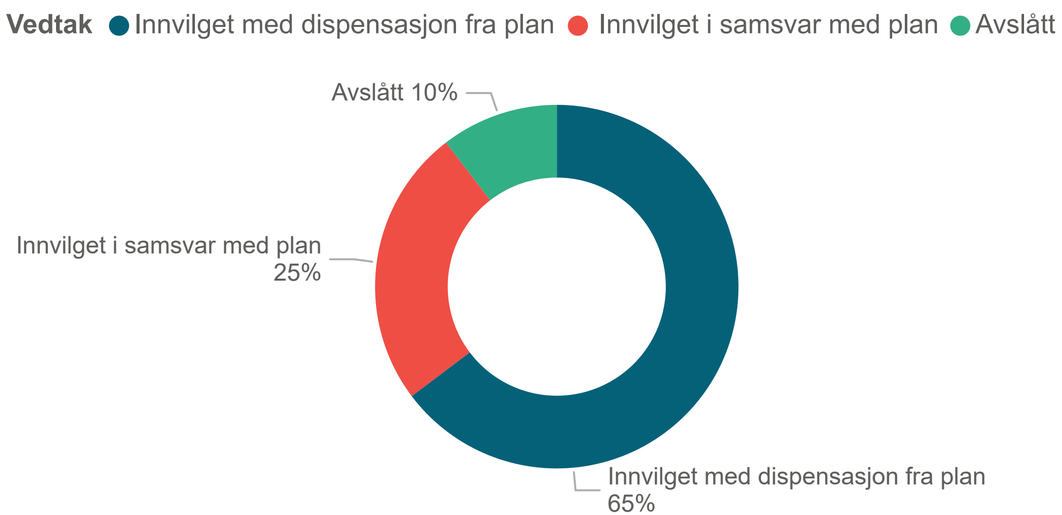
Antall byggesøknader i områder med restriksjoner, etter vedtakstype og resultat, Nordland - Nordlánnda, sum for perioden 2020-2024

Kilde: SSB tabell 13128

Statistikkvariabel	Søknader i LNF/LNFR-områder med byggeforbud langs ferskvann i kommuneplanen	Søknader om nye bygninger i 100-metersbeltet langs saltvann
Søknader i alt	79	652
Søknader innvilget i alt	70	576
Søknader innvilget i samsvar med plan		157
Søknader innvilget med dispensasjon fra plan	67	409
Søknader avslått	11	66

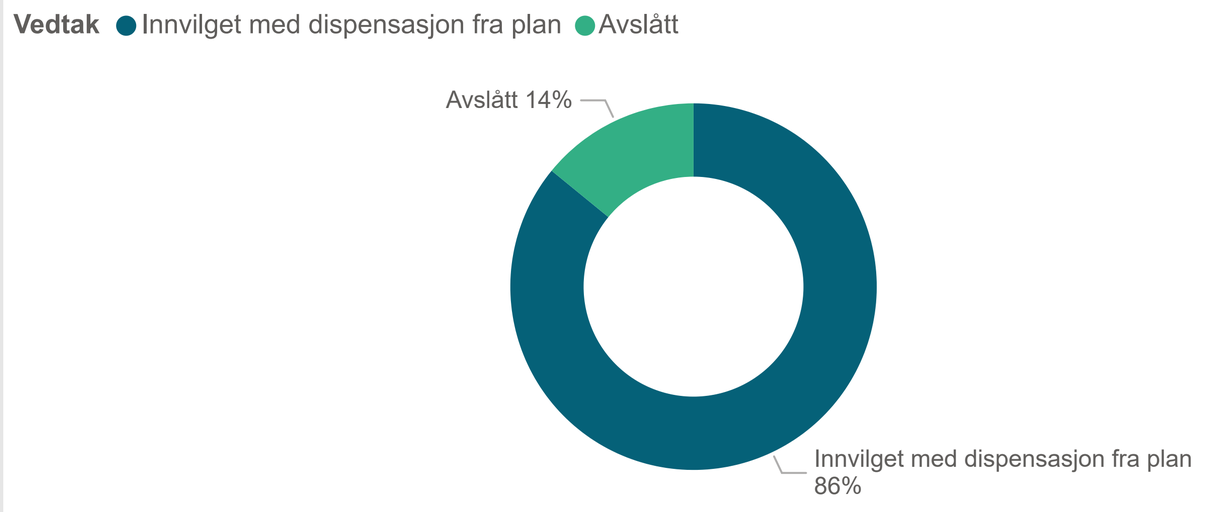
Søknader om nye bygninger i 100-metersbeltet langs saltvann, etter resultat, Nordland - Nordlánnda, sum for perioden 2020-2024

Kilde: SSB tabell 13128

Søknader i LNF/LNFR-områder med byggeforbud langs ferskvann i kommuneplanen, etter resultat, Nordland - Nordlánnda, sum for perioden 2020-2024

Kilde: SSB tabell 13128

Fritidsbyggområder

Fritidsbygg i fritidsbyggområder

De fleste fritidsbygg i Nordland ligger utenfor tettbygde fritidsbyggområder. Over halvparten av nye fritidsbygg i perioden 2020-2025 ligger utenfor tettbygde fritidsbyggområder.

Fritidsbygg i tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område, 2025

Kilde: SSB tabell 10328

Størrelse på område	Antall	Andel
Utenfor fritidsbyggområder	27 719	77%
5-24 fritidsbygg	6 722	19%
25-49 fritidsbygg	1 125	3%
50 eller flere fritidsbygg	450	1%
Totalt	**36 016**	**100%**

Nye fritidsbygg i tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 10328

Størrelse på område	Antall	Andel
Utenfor fritidsbyggområder	464	58%
5-24 fritidsbygg	238	30%
25-49 fritidsbygg	89	11%
50 eller flere fritidsbygg	13	2%
Totalt	**804**	**100%**

Definisjoner

Med fritidsbyggområde menes en samling med minst 5 fritidsbygg, der avstanden mellom byggene ikke overstiger 75 meter for tettbygde fritidsbyggområder og 500 meter for sammenhengende fritidsbyggområder.

Tettbygde fritidsbyggområder: Tettbygde fritidsbyggområder er intensivt utnyttede områder. Disse områdene er som oftest sterkt preget av utbyggingen/inngrepet i naturen, med sannsynligvis også relativt god infrastruktur og tilbud til beboerne. Typiske områder er eksempelvis såkalte "hyttelandsbyer".

Sammenhengende fritidsbyggområder: Områder der det kan være større avstand mellom fritidsbygg. Tettbygde fritidsbyggområder inngår i sammenhengende fritidsbyggområder. Utøving av friluftsliv vil være er en vesentlig del av arealbruken, og områdene vil nok ofte bli betegnet som "flerbruksområder".

Fritidsbygg i sammenhengende fritidsbyggområder, etter størrelse på område, 2025

Kilde: SSB tabell 10328

Størrelse på område	Antall	Andel
Utenfor fritidsbyggområder	6 714	19%
5-24 fritidsbygg	12 959	36%
25-49 fritidsbygg	5 953	17%
50 eller flere fritidsbygg	10 390	29%
Totalt	**36 016**	**100%**

Nye fritidsbygg i sammenhengende fritidsbyggområder, etter størrelse på område, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 11200

Størrelse på område	Antall	Andel
Utenfor fritidsbyggområder	80	10%
5-24 fritidsbygg	281	35%
25-49 fritidsbygg	183	23%
50 eller flere fritidsbygg	260	32%
Totalt	**804**	**100%**

Reindriftsareal

Reindrift

Nordland reinbeiteområde er et av seks samiske reinbeiteområder i Norge. Nordland reinbeiteområde er delt inn i 12 reinbeitedistrikt. Antall rein i vårflokk i Nordland økte i perioden 2000-2010, men har etter dette gått noe nedover.

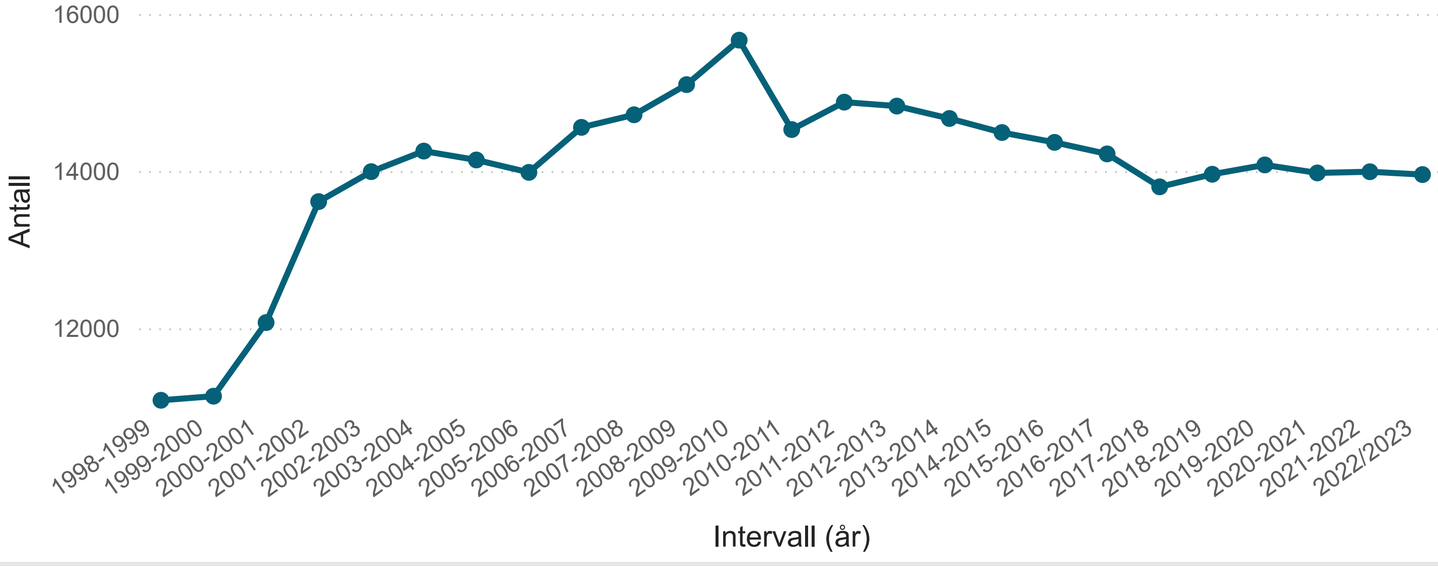
Arealbrukskartet for reindrift er næringens egen illustrasjon av hvordan reindriftsområdene brukes. Arealbrukskartet viser illustrasjoner av beitebruk, oppsamlingsområder, beitehager, flytt- og trekkleier og gjerder og anlegg. I tillegg vises de administrative grensene. Reindriftens arealbruk er tilpasset skiftende, naturgitte forhold og også samfunnsmessige endringer. Det lar seg derfor ikke gjøre å kartfeste alle sider ved arealbruken på en helt nøyaktig måte. Kartet er en illustrasjon på hvordan reindrifta i hovedsak og normalt bruker områdene.

Les mer: Reindriftens arealbrukskart (Landbruksdirektoratet)

Lenke til kartløsning: Reindriftens arealbrukskart (Kilden, Nibio)

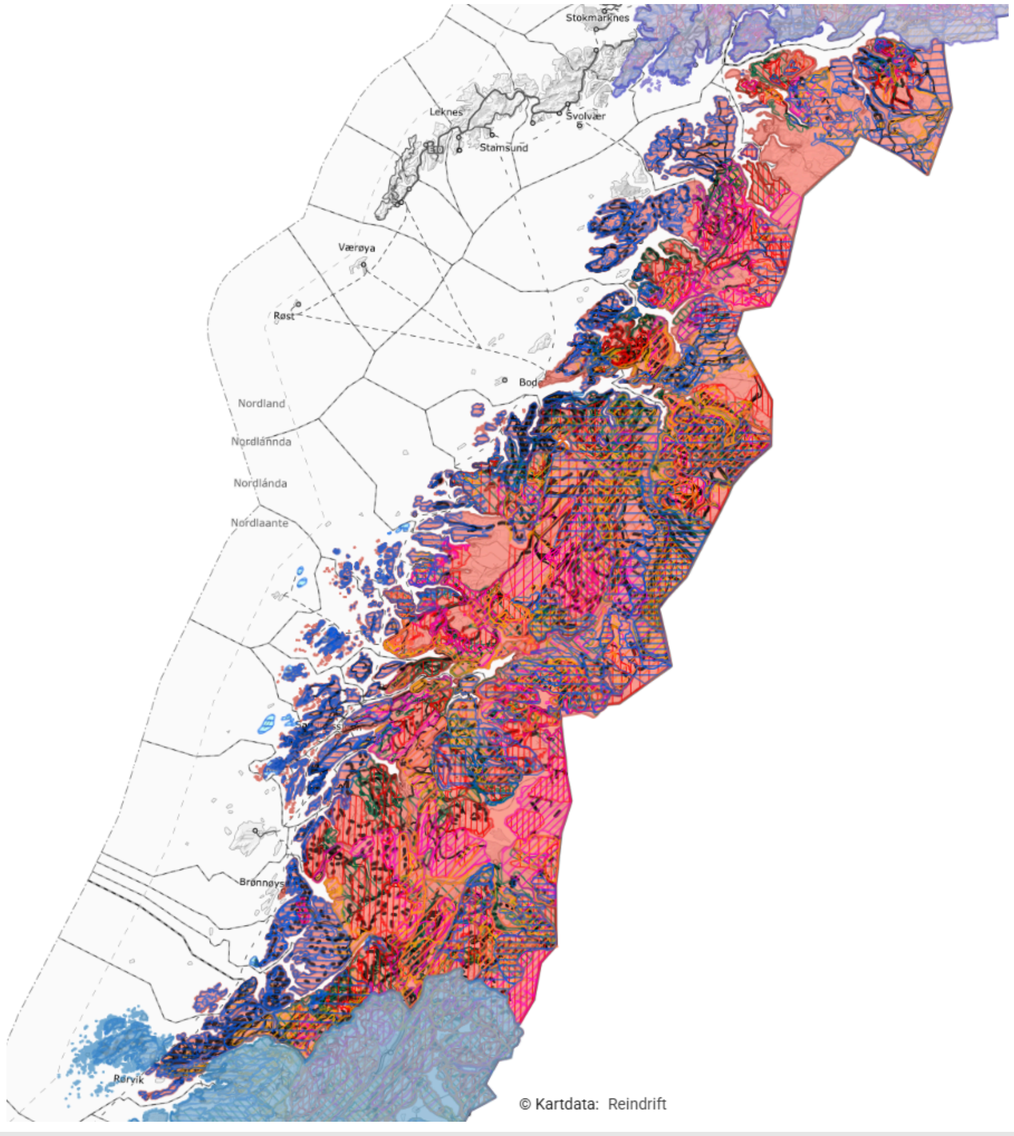
Utvikling i antall rein i vårflokk per 31. mars i Nordland

Kilde: SSB tabell 07669

Arealbrukskart for reindrift i Nordland

Kilde: Kilden, Nibio

Vern av areal

Natur- og kulturverdier sikres for fremtiden

Naturen i Nordland tilbyr gode rekreasjonsområder, og arealene har stor verdi for friluftsliv og fritidsinteresser for innbyggere og besøkende. Nordland har ni nasjonalparker og ett verdensarvområde, og har dermed tatt vare på et rikt omfang av naturtyper og arter.

Nordland er fylket med tredje største areal som er vernet når man ser på vernet areal på land og til havs totalt. Nordland har nest mest vernet areal til havs.

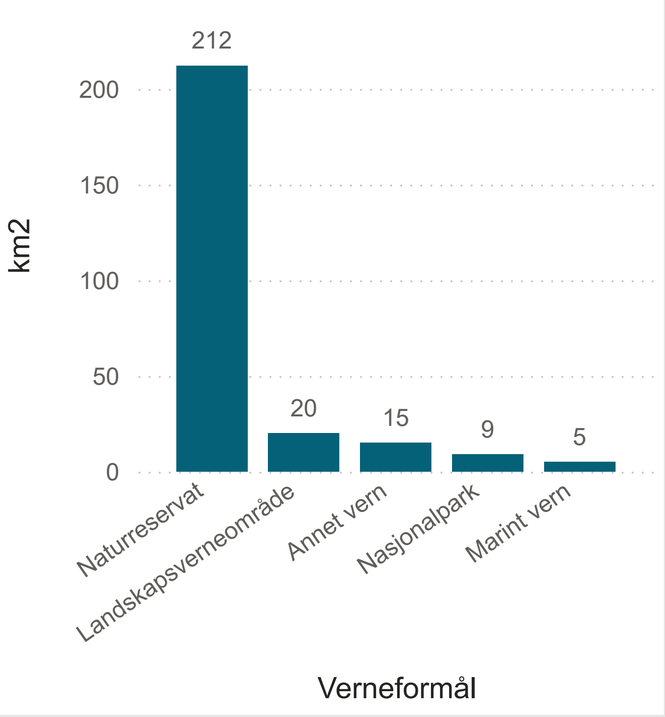
Vernet areal, etter verneformål, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 08936

Verneformål	Vernet areal på land (km²)	Vernet areal til havs (km²)	**Totalt**
Nasjonalpark	5 777	67	**5 844**
Naturreservat	896	571	**1 467**
Landskapsverneområde	869	344	**1 213**
Marint vern	0	296	**296**
Annet vern	5	12	**16**
Totalt	**7 547**	**1 289**	**8 836**

Antall verneområder, etter verneformål, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 08936

Vernet areal, etter fylke og verneformål, 2025

Kilde: SSB tabell 08936

Fylke	Vernet areal på land (km²)	Vernet areal til havs (km²)	**Totalt**
Innlandet	11 748	0	**11 748**
Trøndelag - Tröndelage	8 080	783	**8 863**
Nordland - Nordlánnda	7 547	1 283	**8 831**
Vestland	7 357	408	**7 765**
Finnmark - Finnmárku - Finmarkku	5 455	1 409	**6 865**
Troms - Romsa - Tromssa	4 095	569	**4 664**
Møre og Romsdal	4 056	319	**4 374**
Agder	3 021	725	**3 746**
Buskerud	2 242	3	**2 245**
Telemark	2 027	115	**2 142**
Rogaland	1 200	308	**1 508**
Østfold	193	406	**599**
Vestfold	79	339	**418**
Akershus	335	2	**337**
Oslo - Oslove	48	1	**48**
Totalt	**57 483**	**6 670**	**64 153**

Tilgang til rekreasjonsarealer

Trygg tilgang til rekreasjonsarealer

I Nordland har 7 av 10 bosatte i tettsteder trygg tilgang til rekreasjonsarealer. Andelen med trygg tilgang er økende.

Definisjoner:

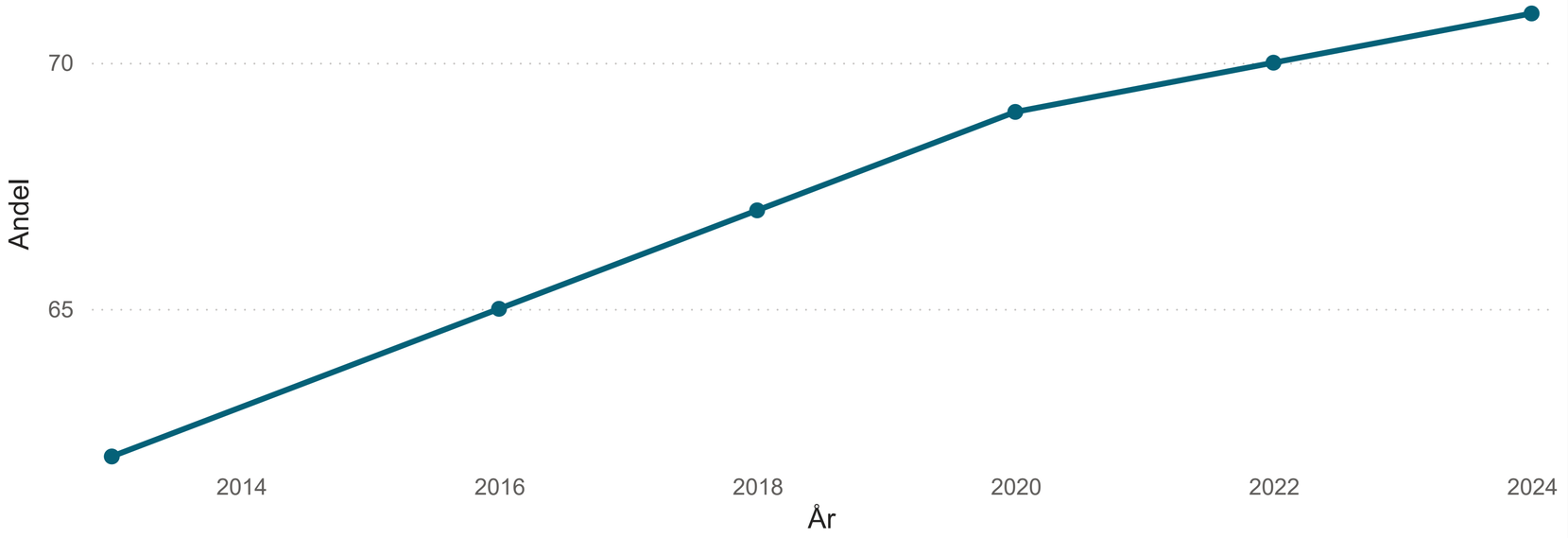
Rekreasjonsareal: Minst 5.000 kvadratmeter (5 dekar). Område som kan brukes til mye forskjellig (lek, idrett, annet). Ikke krav om at arealene må være grønne.

Trygg tilgang til rekreasjonsareal: At man ikke må krysse en vei med relativt mye trafikk eller høy fartsgrense (årlig gjennomsnittlig døgntrafikk maks. 3000, fartsgrense maks. 30). I tillegg regnes jernbane som barriere for trygg ferdsel.

Tettsted: En hussamling registreres som et tettsted dersom det bor minst 2000 personer der. Avstanden mellom husene skal normalt ikke overstige 50 meter.

Andel bosatte i tettsteder med trygg tilgang til rekreasjonsareal, Nordland - Nordlánnda, perioden 2011-2024

Kilde: SSB tabell 09579

Leke- og rekreasjonsarealer

Foreløpige tall fra kommunenes KOSTRA-rapportering for 2025 viser at det er 882 leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder i Nordland.

91 rekreasjons- og friluftsområder er tilrettelagt etter prinsippene om universell utforming.

De innrapporterte tallene varierer mye fra år til år, og det er ingen tydelig utviklingstrend. Disse tallene bør derfor brukes med forsiktighet.

Omfang av rekreasjonsområder i tettsteder, Nordland - Nordlánnda, 2021-2025

Kilde: SSB tabell 12243

Tilgjengelige områder for rekreasjon og friluftsliv	2021	2022	2023	2024	2025
Antall leke- og rekreasjonsområder	582	799	1 195	711	882
Antall rekreasjons- og friluftslivsområder tilrettelagt etter prinsippene om universell utforming	137	67	53	43	91

Produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Nordland

Kraftfylket Nordland

Nordland er blant fylkene med størst kraftproduksjon, med produksjon av omtrent 15.000 GWh i 2024.

Det meste av kraftproduksjonen i Nordland er vannkraft. Fylket har også fire vindkraftverk, og vindkraftproduksjonen har økt betydelig siden 2020.

Forbruket av elektrisk kraft har over tid økt. Nordland har per i dag et kraftoverskudd. Dette overskuddet er redusert siste par år på grunn av fallende produksjon.

Kraftforbruk, etter forbrukergruppe, Nordland - Nordlánnda, 2024

Kilde: SSB tabell 14490

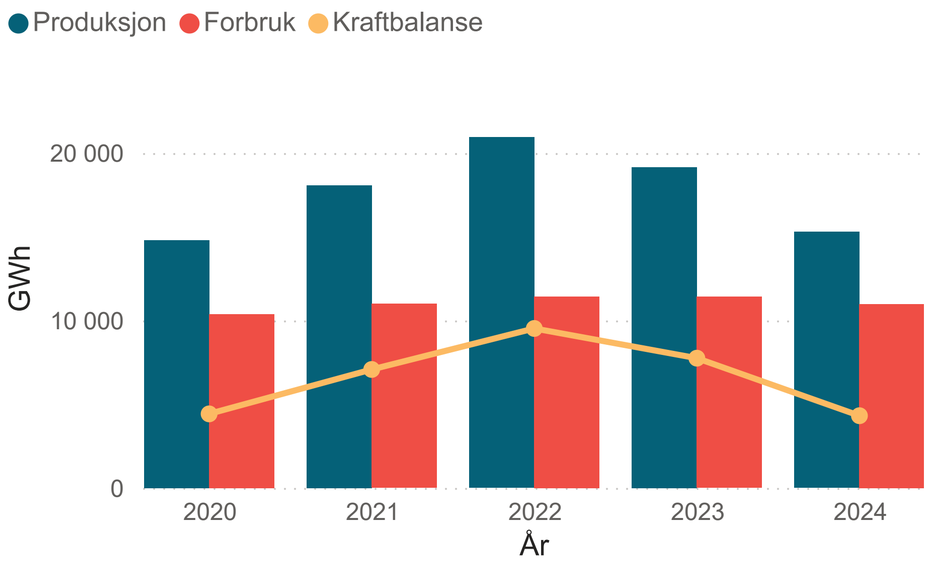
Forbrukergruppe	Forbruk (GWh)	Andel
Sekundærnæringer	6 511	60%
Husholdninger	2 338	21%
Tertiærnæringer	1 785	16%
Primærnæringer	296	3%

Utbygde vindkraftverk i Nordland

Kraftverknavn	Installert effekt [MW]	Middelproduksjon [GWh]	Antall turbiner
Øyfjellet	400,0	1320,7	72
Sørfjord	98,9	305,0	23
Ånstadblåheia	50,4	134,0	14
Nygårdsfjellet	32,2	94,0	14

Utvikling i produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Nordland, perioden 2020-2024

Kilde: SSB tabell 08308 og 14490

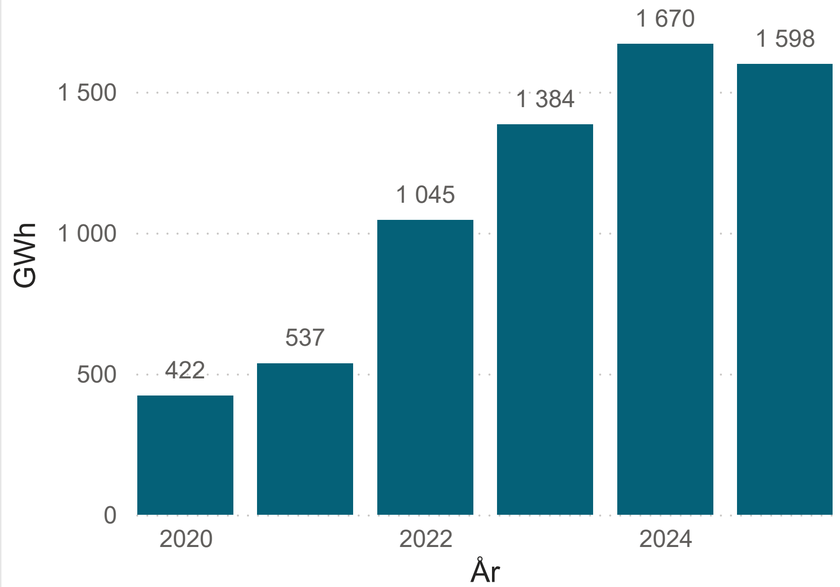

Endring i kraftforbruk, etter forbrukergruppe, Nordland - Nordlánnda, perioden 2020-2024

Kilde: SSB tabell 14490

Forbrukergruppe	Endring forbruk	Prosent endring
Primærnæringer	70	31 %
Tertiærnæringer	326	22 %
Sekundærnæringer	181	3 %
Husholdninger	20	1 %
Totalt	**598**	**6 %**

Utvikling i vindkraftproduksjon i Nordland, perioden 2020-2025

Klimaet er i endring

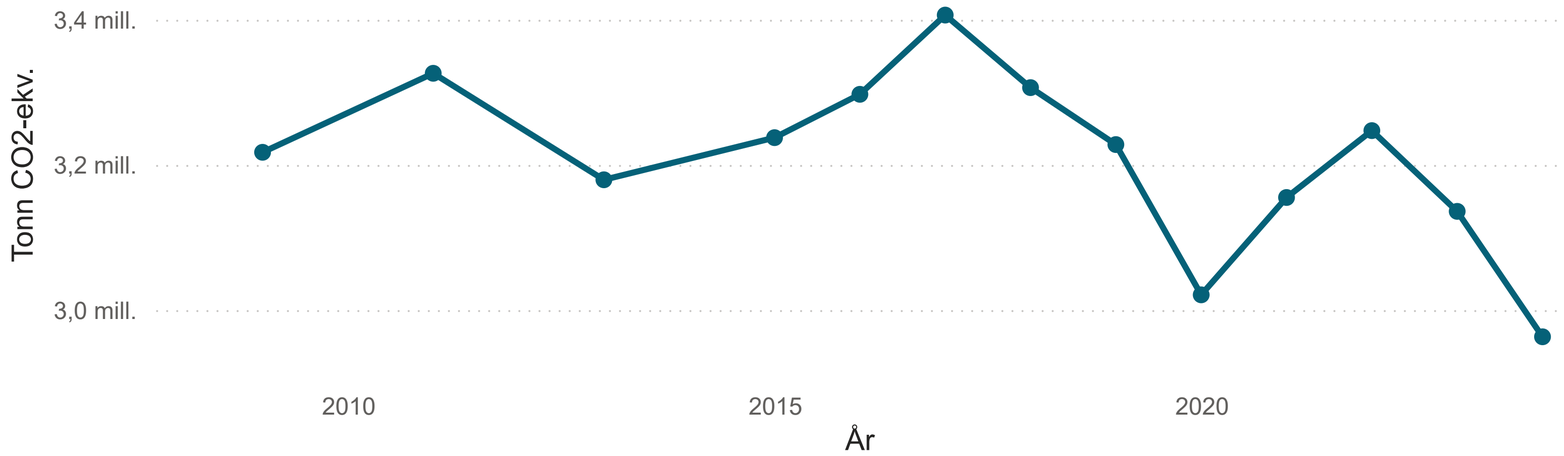
Nordlands lange kyst gjør fylket sårbart for klimaendringer

Gjennomsnittstemperaturen på jorda stiger, og i årene som kommer vil oppvarmingen bli raskere og kraftigere jo lengre nord man kommer. Klimaprofil for Nordland viser at gjennomsnittlig årstemperatur i Nordland er beregnet å øke med cirka 3,5 °C. Vekstsesongen vil øke med 1-2 måneder, og mest i ytre kyststrøk, mens vintersesongen vil bli 2 måneder kortere. Årsnedbøren i Nordland er beregnet å øke med cirka 10 %. Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i nedbørmengde og hyppighet i alle årstider. Mer nedbør som regn vil føre til at regnflommene blir flere og større, mens gradvis reduserte snømengder vil gi gradvis færre og mindre snøsmelteflommer. Klimautviklingen forventes å gi økt hyppighet av skred som er knyttet til regnskyll/ flom, snøfall og snøsmelting. I Nordland er det også mange områder med mulig fare for kvikkleireskred. Havnivåstigningen vil føre til at stormflo og bølger strekker seg høyere opp og lenger inn på land. Dette vil gi en kraftig økning i antall oversvømmelser fra havet, med skader på bebyggelse, infrastruktur og naturmiljø.

Kilde: Norsk klimaservicesenter: Klimaprofil for Nordland.

Utvikling i klimagassutslipp, Nordland - Nordlánnda, perioden 2009-2024

Kilde: Miljødirektoratet

Litt nedgang i klimagassutslipp

Miljødirektoratets klimagassregnskap viser at klimagassutslippene i Nordland har gått ned med 8 prosent i perioden 2009-2024.

Det er sektoren "Industri, olje og gass" som har høyest utslipp av klimagasser (omtrent 50 prosent av utslippene i Nordland). "Industri, olje og gass" er også sektoren som har redusert utslippene mest, målt i tonn CO2-ekvivalenter.

Størst relativ reduksjon i klimagassutslipp finner vi i sektorene "Oppvarming", "Energiforsyning" og "Avfall og avløp". Disse sektorene bidrar imidlertid til sammen med kun rundt 3 prosent av de totalt utslippene i Nordland.

Kilde: Utslipp av klimagasser - Miljødirektoratet

Klimagassutslipp, etter sektor, 2024

Kilde: Miljødirektoratet

Sektor	Tonn CO2-ekv.	Andel
Industri, olje og gass	1 414 811	47,7%
Sjøfart	673 957	22,7%
Jordbruk	295 983	10,0%
Veitrafikk	292 482	9,9%
Annen mobil forbrenning	132 667	4,5%
Avfall og avløp	71 945	2,4%
produkter med fluorgasser	33 740	1,1%
Luftfart	24 031	0,8%
Oppvarming	20 799	0,7%
Energiforsyning	2 770	0,1%
Totalt	**2 963 186**	**100,0%**

Endring i klimagassutslipp, etter sektor, 2009-2024

Kilde: Miljødirektoratet

Sektor	Endring i utslipp	Prosent endring
Industri, olje og gass	-136 097	-9 %
Oppvarming	-62 955	-75 %
Veitrafikk	-60 590	-17 %
Avfall og avløp	-57 286	-44 %
Jordbruk	-33 840	-10 %
Luftfart	-5 546	-19 %
produkter med fluorgasser	-5 523	-14 %
Energiforsyning	-2 354	-46 %
Annen mobil forbrenning	14 500	12 %
Sjøfart	95 508	17 %
Totalt	**-254 182**	**-8 %**

Bygninger og veg innen aktsomhetsområder for naturfare

Naturfareområder

Nordland er blant fylkene med flest bygninger og km veg innen aktsomhetsområder for kvikkleire og stormflo.

De siste fire årene er det gitt igangsettingstillatelser for omtrent 3000 bygninger som ligger innen aktsomhetsområder for naturfare i Nordland. Omtrent 70 igangsettingstillatelser er gitt for bygninger som ligger i et kartlagt naturfareområde.

Igangsettingstillatelser for bygninger siste 4 år, Aktsomhetsområde for naturfare, 2025

3007

Antall

Igangsettingstillatelser for bygninger siste 4 år, Naturfareområde, 2025

71

Antall

Definisjoner

Aktsomhetsområder: Aktsomhetsområder er arealer der det ut fra en overordnet kartlegging eller modellering er sannsynlig at det kan være naturfare.

Naturfarearealer: Naturfarearealer er arealer som er mer detaljert identifisert å være omfattet av naturfare. Naturfarekartleggingene er ikke heldekkende for Norge og det kan dermed være områder som er utsatt for naturfare, men som ikke er med i avgrensingene.

NB! Fare- og aktsomhetsområdene kan overlappe.

Antall bygninger og kilometer veg innen aktsomhetsområde for naturfare, etter type aktsomhetsområde, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 14346

Type aktsomhetsområde	Antall bygninger	Km veg
Flom	18 402	988
Kvikkleire	162 247	5 417
Snøskred, tiltaksklasse s2 med skog	23 928	1 371
Snøskred, tiltaksklasse s2 uten skog	40 391	2 153
Snøskred, tiltaksklasse s3	46 996	2 421
Jord- og flomskred	14 226	716
Snø- og steinskred	11 622	934
Steinsprang	6 637	600
Stormflo, 20-års	7 373	31
Stormflo, 200-års	9 872	44
Stormflo, 1000-års	11 763	58
Stormflo, øvre estimat	20 974	231
Stormflo, 200-års med klimapådrag for 2100	18 262	161
Stormflo, 1000-års med klimapådrag for 2100	19 979	201
Stormflo, øvre estimat med klimapådrag for 2100	27 487	435

Antall bygninger innen aktsomhetsområde for utvalgte naturfarer, etter bygningstype, Nordland - Nordlánnda, 2025

Kilde: SSB tabell 14346

Bygningstype	Flom	Kvikkleire	Jord- og flomskred	Snø- og steinskred	Stormflo, 200-års	Stormflo, 200-års med klimapådrag for 2100
Enebolig	3 547	48 636	3 154	2 418	136	551
Tomannsbolig	621	5 242	364	161	6	48
Rekkehus, kjedehus, andre småhus	377	3 816	223	132	9	76
Store boligbygg	101	773	57	16	6	24
Bygning for bofellesskap	42	308	24	2	1	8
Fritidsbolig	2 648	17 466	2 534	2 628	796	1 368
Koie, seterhus og lignende	114	448	76	64	127	186
Garasje og uthus til bolig	6 579	57 080	5 317	4 118	6 864	12 227
Annen boligbygning	47	222	16	11	8	24
Industri og lagerbygning	3 142	21 677	2 145	1 750	1 357	2 570
Kontor- og forretningsbygning	405	1 686	83	53	64	191
Samferdsels- og kommunikasjonsbygning	92	493	36	44	34	70
Hotell- og restaurantbygning	312	1 934	69	106	385	766
Kultur- og forskningsbygning	315	2 047	109	100	64	126
Helsebygning	29	229	4	4	1	2
Fengsel, beredskapsbygning mv.	31	190	15	15	14	25
Totalt	**18 402**	**162 247**	**14 226**	**11 622**	**9 872**	**18 262**

Kommuneplan - vedtaksår

Mange kommuner har gamle kommunale planer

11 kommuner har vedtatt kommuneplanens arealdel i løpet av de siste fem årene (foreløpig KOSTRA-rapportering for 2025).

Kommuneplanens samfunnsdel i kommunene i Nordland er av nyere dato. 24 kommuner har en samfunnsdel som er vedtatt i løpet av siste fem år.

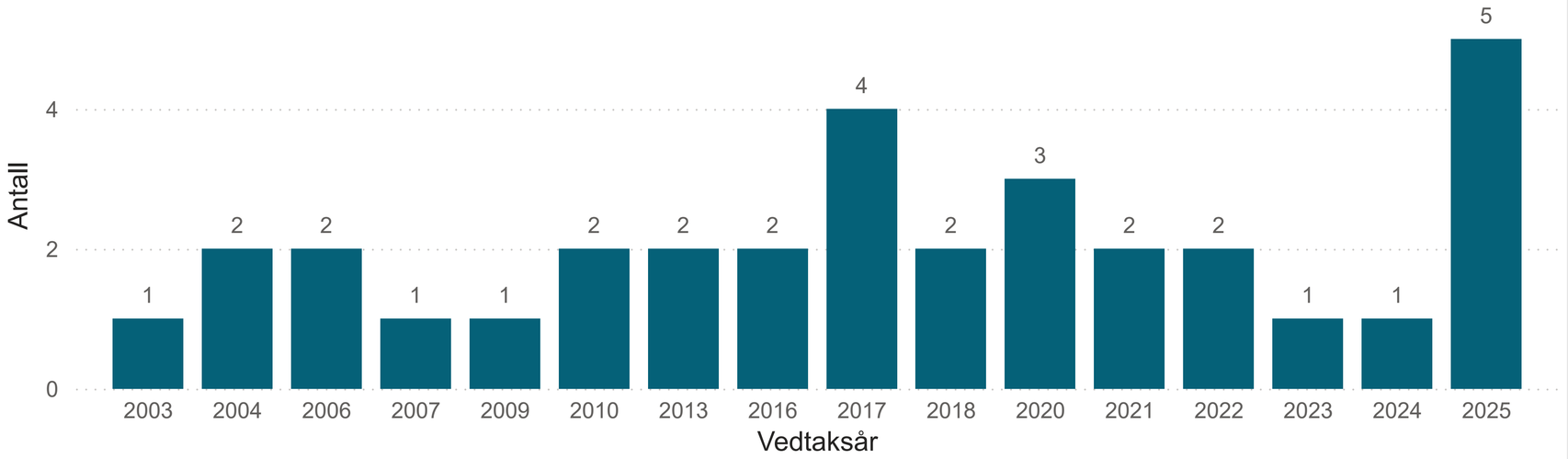
Totalt er 6 arealdeler og 14 samfunnsdeler vedtatt i løpet av de to første årene av inneværende planperiode.

Kun 15 av kommunene i Nordland rapporterer at de har vedtatt handlingsdel til kommuneplan, og 13 at økonomiplan inngår i handlingsdel til kommuneplan.

NB! 8 kommuner har ikke levert rapportering om planstatus for 2025 og mangler derfor i de foreløpige tallene.

Kommuneplanens arealdel, antall vedtatt etter år, KOSTRA-rapportering for 2025

Kilde: SSB tabell 12594

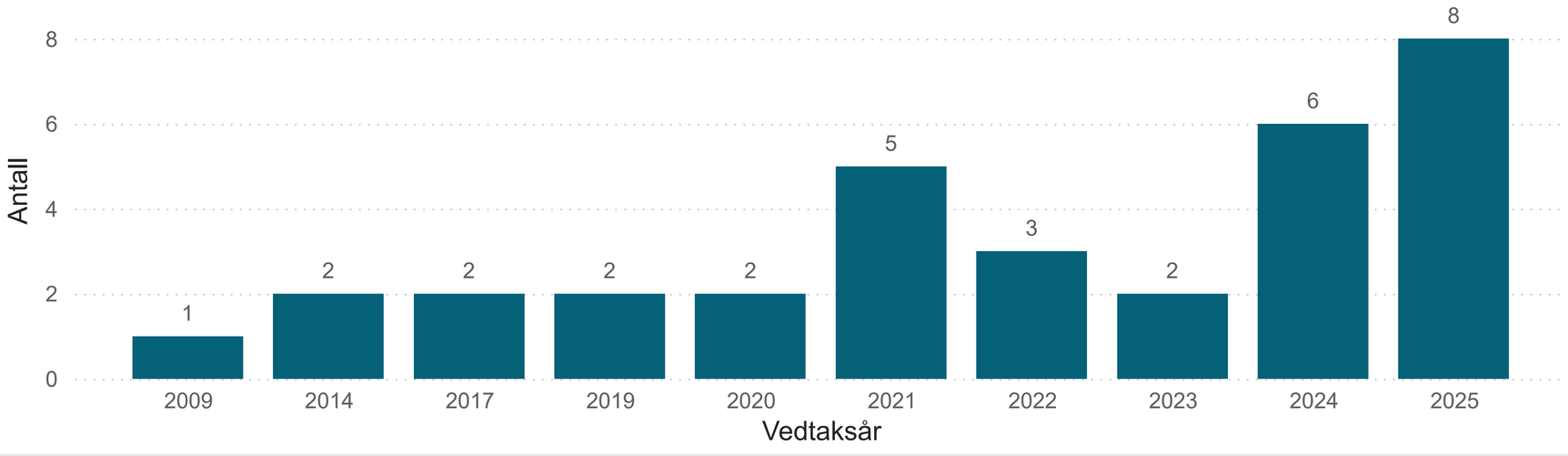
Status for handlingsdel til kommuneplan og økonomiplan, antall, KOSTRA-rapportering for 2025

Kilde: SSB tabell 12594

Statistikkvariabel	Ja	Nei	**Totalt**
Vedtatt handlingsdel til kommuneplan	15	22	**37**
Økonomiplan inngår etter kommuneloven §44 i handlingsdel til kommuneplan	13	24	**37**

Kommuneplanens samfunnsdel, antall vedtatt etter år, KOSTRA-rapportering for 2025

Kilde: SSB tabell 12594

Kommuneplanens arealdel

Arealbruk og arealreserver i kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er omtrent 400 kvadratkilometer disponert til arealformål bebyggelse og anlegg. Dette tilsvarer nærmere 100.000 dekar.

Per 2025 det omtrent 129.000 dekar med arealreserver til bolig, nærings- og fritidsbebyggelse i kommuneplaner i kommunene i Nordland. Arealreserver til fritidsbebyggelse utgjør 60 % av dette arealet.

Nesten 60 % av arealreservene er skog, og omtrent 10 % er åpen myr.

Kommuneplanens arealdel for landområder, etter arealformål, 2026

Kilde: SSB tabell 14328

Arealformål	km²
V1 Bebyggelse og anlegg (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	398
V2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	80
V3 Grønnstruktur (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	216
V4 Forsvaret (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	23
V5 Landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift (LNFR) (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	31 608
V6 Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	1 837
V7 Båndlegging (Hovedformål pbl 1985)	1 815
Totalt	**35 976**

Arealreserver (dekar) til bolig, fritidsbebyggelse og næring i gjeldende kommuneplaner, 2025

Kilde: SSB tabell 14677, 14650 og 14681

Arealklasse	Arealreserver til bolig	Arealreserver til fritidsbebyggelse	Arealreserver til næring	**Totalt**
Bebygd areal	306	3	2	**311**
Jordbruksareal	6 057	2 523	972	**9 552**
Skog	16 312	50 311	8 404	**75 027**
Åpen fastmark	8 995	13 051	5 400	**27 446**
Åpen myr	2 949	8 867	2 031	**13 847**
Annet areal	172	1 236	990	**2 398**
Totalt	**34 791**	**75 991**	**17 799**	**128 581**

Kommuneplanens arealdel for kystnære havområder, etter arealformål, 2026

Kilde: SSB tabell 14532

Arealformål	km²
V1 Bebyggelse og anlegg (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	9,7
V2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	13,0
V3 Grønnstruktur (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	1,3
V4 Forsvaret (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	0,1
V5 Landbruks-, natur- og friluftsformål samt reindrift (LNFR) (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	18,0
V6 Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone (Hovedformål pbl 1985 og pbl 2008)	27 165,8
V7 Båndlegging (Hovedformål pbl 1985)	208,2
Totalt	**27 416,0**

Innsigelser til kommune(del)plan og reguleringsplan

Miljøvernhensyn er vanligste begrunnelse for innsigelser

I perioden 2020-2025 har antall planer (kommune(del)plan og reguleringsplan) med innsigelser ligget mellom 15 og 30 per år.

Statsforvalteren er den innsigelsesmyndigheten som har levert flest innsigelser i perioden, fulgt av Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkeskommunen.

Den klart hyppigst brukte begrunnelsen for innsigelser er miljøvernhensyn, fulgt av plankrav.

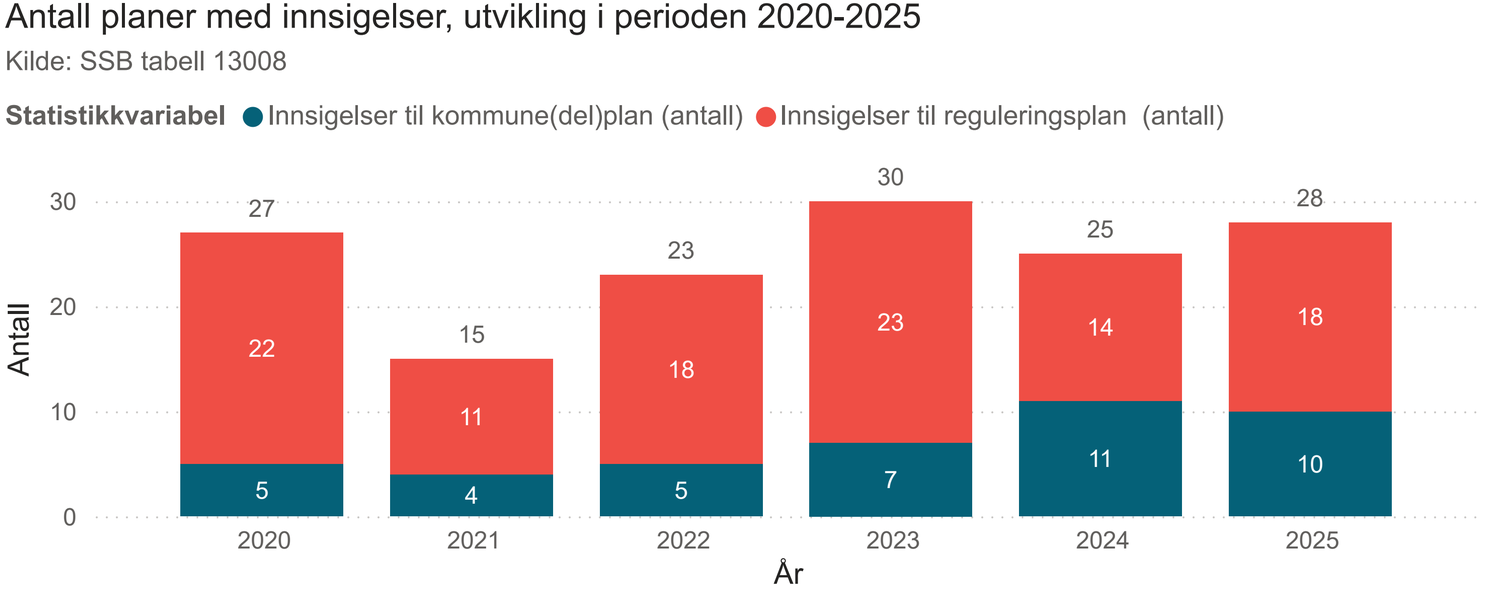
Antall innsigelser, etter innsigelsesmyndighet, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 13008

Innsigelsesmyndighet	Antall innsigelser
Statsforvalteren	60
Norges vassdrags- og energidirektorat	29
Fylkeskommunen	28
Statens vegvesen	14
Sametinget	8
Bane NOR	7
Mattilsynet	6
Andre myndigheter	4
Forsvarsbygg	3
Kystverket	2
Fiskeridirektoratets regionkontor	2

Antall planer med innsigelser, utvikling i perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 13008

Begrunnelser brukt for innsigelser, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 13008

Begrunnelser brukt for innsigelser	Antall
Miljøvernhensyn i alt	**122**
Naturmangfold, friluftsliv, landskap, grønnstruktur	47
Strandsone, herunder RPR Oslofjorden og SPR Strandsone langs sjøen	22
Vann og vassdrag, herunder RPR vernede vassdrag	17
Kulturminner, kulturmiljø, landskap	16
Forurensning eller støy	11
Klimagassutslipp	9
Plankrav i alt	**67**
Regional/kommunal planavklaring	25
Transport (vei, bane, sjø, luft)	21
Utbyggingsmønster, herunder SPR BATP	13
Barn og unges oppvekstforhold	4
Kraftutbygging, ledningsnett	2
Universell utforming	2
Næringsvirksomhet i alt	**48**
Reindrift	32
Jord- og skogbruk	9
Fiskeri	5
Massetak, andre næringsinteresser	2
Risiko og sårbarhet i alt	**23**
Rasfare, områdestabilitet	14
Flom	8
Klimatilpasning	1
Andre innsigelsesbegrunnelser i alt	**16**
Drikkevann	9
Annet	4
Folkehelse	3
Opphoping av grupper med levekårsutfordringer	0
Totalt	**276**

Dispensasjonssøknader

Kommunenes behandling av dispesasjonssøknader

I perioden 2020-2025 mottok kommunene i Nordland totalt nærmere 6.000 dispensasjonssøknader (antall varierer mellom ca 800-1.200 per år). De fleste søknadene krever dispensasjon fra vedtatt plan.

Omtrent 5.300 søknader ble behandlet. Omtrent 10 prosent av disse hadde saksbehandlingstid over lovpålagt tid.

Mottatte søknader (antall), etter rammevilkår, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 12976

Rammevilkår	Antall
Søknader som krever dispensasjon fra vedtatt plan	4 829
Søknader som krever dispensasjon fra byggebestemmelsene i pbl og forskrift	708
Dispensasjonssøknader i alt	5 873

Dispensasjonssøknader, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 12976

Statistikkvariabel	Antall
Mottatte søknader	5 873
Mangelfulle søknader hvor det ble bedt om tilleggsdokumentasjon	2 070
Behandlede søknader	5 291
Søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt tid	571

Fylkeskommunens behandling av dispensasjonssøknader etter plan- og bygningsloven

I perioden 2020-2025 behandlet Nordland fylkeskommune omtrent 3.300 dispensasjonssøknader (antall varierte mellom ca 400-700 per år). 4 prosent av søknadene ble frarådet dispensasjon, og i noen få tilfeller ble vedtak om dispensasjon påklaget.

De vanligste begrunnelsene for dispensasjonssøknader er strandsonen, landskap og planfaglige hensyn.

Behandlede søknader etter pbl, sum for perioden 2020-2025

Statistikkvariabel	Antall
Frarådet dispensasjon	116
Påklaget vedtak om dispensasjon	5
Søknader behandlet	3 290

Søknader behandlet etter pbl, etter begrunnelse, sum for perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 13127

Begrunnelse	Antall
Strandsonen	1 235
Landskap	871
Andre planfaglige hensyn	828
Kulturminner	222
Vassdrag	101
Friluftsliv	19
Areal- og transportplanlegging	6
Større, sammenhengende naturområder	6
Universell utforming og tilgjengelighet	2
Barn og unge, samt oppvekstmiljø	0

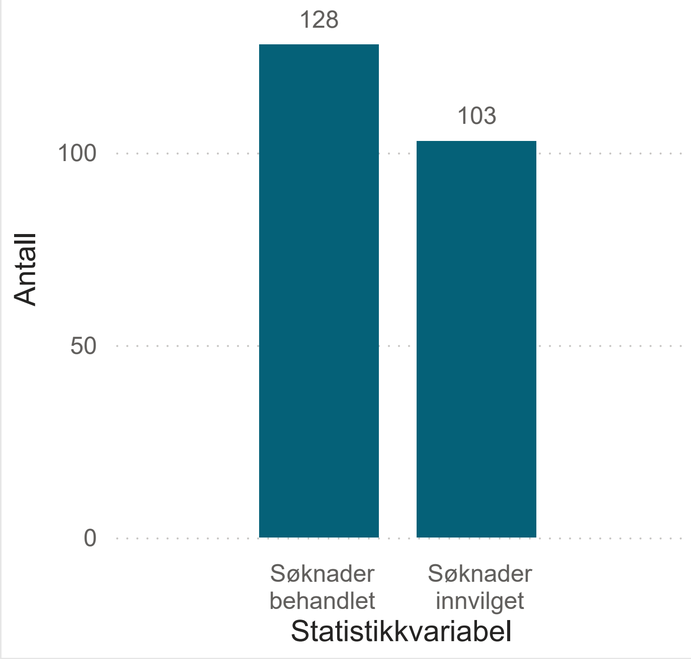
Fylkeskommunens behandling av dispensasjonssøknader etter kulturminneloven

I perioden 2020-2025 behandlet Nordland fylkeskommune 128 dispensasjonssøknader etter kulturminneloven.

Av disse ble 103 søknader innvilget av fylkeskommunen.

Dispensasjonssøknader etter kulturminneloven, antall behandlet/innvilget, perioden 2020-2025

Kilde: SSB tabell 13120

Nordland i Europa og verden

Globale utviklingstrender skaper rammebetingelser for utvikling i Nordland

EUs har de siste årene vedtatt flere ambisiøse planer, strategier og forslag til lovendringer som skal bidra til et mer bærekraftig og konkurransedyktig Europa. Norsk klimapolitikk er tett knyttet til europeisk klimapolitikk, og endringer i EU påvirker derfor Nordland.

Rivalisering mellom land og vedtak av lovpakker i andre deler av verden får konsekvenser for investeringer, videreutvikling av grønne verdikjeder og ny teknologi, markedsadgang og eksport.

Nordområdene er av viktig strategisk betydning

Globale utviklingstrekk medfører økt internasjonal interesse for nordområdene og større fokus på Norges strategiske beliggenhet. Nordland er et viktig forsvarsfylke. Utvidelsen av NATO med Finland og Sverige som nye medlemsland styrker Nordlands rolle innenfor alliert mottak og understøttelse av allierte ved behov.

Internasjonale hendelser aktualiserer samfunnssikkerhet og beredskap

Vi lever i en urolig tid. Truslene som omgir oss er mangfoldige og komplekse, og berører alle kritiske samfunnsfunksjoner, som teknologi, innovasjon, sårbarhet, informasjons- og cybersikkerhet, klimaendringer, helse- og transportberedskap, og den sikkerhetspolitiske spenningen vi nå er vitne til. Truslene er stadig i utvikling og endring. I Nordområdene er sikkerhet og beredskap særlig viktig.

Eksempler på viktig transportinfrastruktur og innsettingsområder for alliert forsterkning i Norden

Kilde: NOU 2023: 14

